

U skladu sa članom 35., stav 1., tačka 1.1, Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/16. avgust 2010.), izmenjen i dopunjen Zakonom br. 05/L-150 (Službeni list Republike Kosovo/br. 10/03. april 2017.), kao i na osnovu i primenjujući članove 26., 30., 31., 34., 35. i 85. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama (Službeni list Republike Kosovo, br. 11/11. maj 2012.), Odbor Centralne banke je na sastanku održanog 25. novembra 2024. godine odobrio ovu:

UREDBU O DIREKTORIMA I VIŠIM MENADŽERIMA BANAKA

Član 1.

Svrha i delokrug

1. Svrha ove uredbe je da se uspostave ‘odgovarajući i potrebni’ kriterijumi i standardi za direktore i više menadžere kao i nezavisnost direktora, za koje je potrebna prethodna saglasnost Centralne banke Republike Kosovo (CBK), tokom procesa licenciranja bankama i prilikom razmatranja zahteva za njihovo odobrenje u bilo kom vremenu.
2. Ovom uredbom se takođe definiše granica nivoa akcija koje nezavisni direktori mogu direktno ili indirektno da poseduju u banci, u cilju očuvanja njihove nezavisnosti, kako je regulisano članom 26. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama (u daljem tekstu: *Zakon o bankama*).
3. Ova uredba se primenjuje na sve banke koje je CBK licencirala, osim članova 4. i 5. ove Uredbe, koji se ne primenjuju na ogranke stranih banaka kako je definisano u članu 26., stav 4. Zakona o bankama.

Član 2.

Definicije

Pojmovi koji se koriste u ovoj uredbi imaju isto značenje kao i u članu 3. Zakona o bankama.

Član 3.

‘Odgovarajući i potrebni’ kriterijumi za direktore i više menadžere

1. Nijedna osoba ne može postati direktor ili viši menadžer banke bez prethodnog odobrenja CBK-a.
2. Nijedna osoba ne može biti preimenovana u direktora ili višeg menadžera banke bez prethodnog odobrenja CBK-a.

3. CBK pridaje poseban značaj podobnosti predloženih direktora i viših menadžera banke tokom procesa licenciranja i nadzora banaka.
4. Pored uslova iz člana 35. Zakona o bankama, CBK primenjuje sledeće kriterijume za procenu pre davanja odobrenja za imenovanje i ponovno imenovanje bilo kojeg direktora i višeg menadžera banaka:
  - 4.1. **Integritet** – Direktori i viši menadžeri su obavezni da budu pojedinci sa dobrom reputacijom, da budu iskreni i sa integritetom. Prilikom procene ugleda, poštenja i integriteta, CBK će uzeti u obzir najmanje sledeće faktore:
    - 4.1.1. svaki dokaz da li je lice odgovorno za ne saradnju ili ne pružanje traženih informacija u svojim odnosima sa nadležnim autoritetima;
    - 4.1.2. svaki dokaz o odbijanju, ukidanju ili zabrani prava na obavljanje poslovne i/ili profesionalne delatnosti;
    - 4.1.3. bilo koji razlog za bilo kakav odlazak sa posla ili sa pozicije poverenja;
    - 4.1.4. diskvalifikaciju nadležnog regulatornog autoriteta da vrši funkciju člana upravnih ili vladajućih/izvršnih organa entiteta;
    - 4.1.5. sve nalaze, dokaze i pouzdane informacije da je osoba počinila dela koja nisu u skladu sa standardima pristojnosti utvrđenim Etičkim kodeksom ili Unutrašnjim pravilom Banke; i
    - 4.1.6. Svi relevantni nalazi iz ispitivanja CBK-a ili drugih relevantnih institucija / entiteta.
  - 4.2. **Zdravo rasuđivanje** – Direktori i viši menadžeri treba da imaju odgovarajuće formalne kvalifikacije i profesionalne veštine koje im omogućavaju da kritički i adekvatno procenjuju strateške politike i pitanja banke. Direktori i viši menadžeri treba da se aktivno uključe u svoje dužnosti i treba da budu u stanju da donose obrazložene odluke i sude zdravo, objektivno i nezavisno u vršenju njihove funkcije i odgovornosti.
  - 4.3. **Upravljanje** – Direktori i viši menadžeri treba da imaju veštine da rukovode institucijom, razvijaju i promovišu timski rad, motivišu i podstiču raspoložive ljudske resurse i obezbede da su zaposleni profesionalno sposobni da postignu svoje ciljeve. Oni bi trebali da budu otvoreni za kritike i pružiti prostor za raspravu.
  - 4.4. **Kompetentnost** - Direktori i viši menadžeri treba da imaju nivo i profil obrazovanja i relevantno profesionalno iskustvo u vezi sa bankarskim i finansijskim uslugama ili drugim oblastima relevantnim za bankarske i finansijske usluge. U tom cilju, direktori i viši menadžeri moraju ispuniti sledeće kriterijume:
    - 4.4.1. imaju univerzitetske diplome u oblasti bankarstva i finansija, ekonomije, sudske prakse, računovodstva, revizije, poslovne administracije, informacionih tehnologija ili drugih pravaca koji se mogu smatrati relevantnim za poziciju na koju su imenovani;
    - 4.4.2. imaju najmanje sedam (7) godina u bankarskoj i/ili finansijskoj oblasti, od čega najmanje tri (3) godine moraju biti na rukovodećim / menadžerskim pozicijama ili ne manje od deset (10) godina profesionalnog iskustva u bankarskoj i/ili srodnoj finansijskoj oblasti relevantnoj za poziciju na koju su imenovani;

4.4.3. imaju ažurno znanje o bankarskoj aktivnosti i rizicima bankarskog sektora, na nivou koji je proporcionalan njihovim odgovornostima;

4.4.4. imaju znanje o upravljanju institucijom, njihovoj ulozi i odgovornostima.

4.5. **Finansijska održivost** – Direktori i viši menadžeri moraju da pokažu brzo ispunjenje prošlih finansijskih obaveza i postojeće finansijske situacije.

5. Pored dokumentacije/dokaza koji dokazuju ispunjavanje kriterijuma iz stava 2. ovog člana, CBK može, kada to smatra razumnim, zatražiti razgovor sa dotičnom osobom. CBK takođe procenjuje podobnost Odbora direktora u celini, a ne samo njegovih pojedinačnih članova.
6. Direktori i viši rukovodioci moraju u svakom trenutku ispunjavati kriterijume iz stava 2. ovog člana. Kao što je definisano u članu 35., stav 4. Zakona o bankama, odgovornost je Banke da obavesti CBK ako sazna za bilo koji razlog zbog kojeg direktor ili viši rukovodilac ne može biti dalje, prikladan i prikladan u skladu sa Zakonom o bankarstvu i kriterijumima iz ove uredbe.
7. Ako CBK utvrdi da odobreni direktor ili viši rukovodilac nije prikladan, onda CBK postupa u skladu sa članom 36. Zakona o bankama, za njegovo razrešenje sa dužnosti.
8. Odredbe ovog člana koje se odnose na direktore ne primenjuju se na filijale stranih banaka, osim na zahteve koji se odnose na više menadžere koji se primenjuju i na ogranke stranih banaka.

Član 4.

Nezavisnost u odnosu na odgovornosti direktora/direktora

1. Sastav Odbora direktora mora biti u skladu sa uslovima iz člana 26., 1 Zakona o bankama. Većina ovih članova mora biti neizvršni direktori, a najmanje jedan od njih mora biti stanovnik Kosova.
2. Glavni izvršni šef služi u Odboru direktora pod službenom dužnošću, ali nema pravo glasa u Odboru direktora i ne računa se kao član u sastavu tog odbora.
3. CBK ocenjuje nezavisnost predloženog direktora banke u skladu sa članom 26., stav 3., Zakona o bankama i Uredbom o korporativnom upravljanju bankama.
4. Odgovornost je Banke da obavesti CBK ako iz bilo kojeg razloga sazna da direktor imenovan za nezavisnog direktora ne može dalje ispunjavati kriterijume nezavisnosti.

Član 5.

Ograničenje za posedovanje akcijama

1. U skladu sa članom 26., 3., Zakona o bankama, nezavisni direktori mogu da drže akcije u Banci u čijem Odboru služe, ali na ograničenom nivou, kako bi održali svoju nezavisnost.
2. Nijedan nezavisni direktor, zajedno sa bilo kojim međusobno povezanim pojedincem, ne može direktno ili indirektno držati više od jednog (1) odsto bilo koje klase akcija sa pravom glasa ili kapitala banke ili bilo koje kompanije grupe čiji je banka deo.

Član 6.

Procena banke o podobnosti direktora i viših menadžera

1. Banke u procesu licenciranja treba da obezbede da njihovi direktori i viši menadžeri ispunjavaju kriterijum „odgovarajućeg i potrebnih“, u skladu sa Zakonom o bankama i propisima CBK-a.
2. Banke treba da dosledno obezbede da direktori i viši rukovodioci ispunjavaju „odgovarajuće i potrebne“ kriterijume, u skladu sa Zakonom o bankama i propisima CBK-a, a posebno:
  - 1.1. kada dođe do promena u sastavu Odbora direktora, uključujući:
    - 1.2.1. imenovanje novih direktora;
    - 1.2.2. ponovno imenovanje direktora.
  - 1.2. Kada dođe do promena viših menadžera, uključujući:
    - 1.3.1. imenovanje novih viših menadžera;
    - 1.3.2. ponovno imenovanje viših menadžera.
  - 1.3. kada postoji sumnja u individualnu ili kolektivnu podobnost direktora i viših menadžera;
  - 1.4. u slučaju sumnje u ugled jednog ili više direktora ili viših menadžera, uključujući i slučajeve kada direktori ili viši menadžeri ne poštuju politiku banke o sukobu interesa.
3. Procedure za ponovno imenovanje direktora i viših rukovodilaca, u skladu sa članom 26. Zakona o bankama, slede pojednostavljenu proceduru koju utvrđuje Izvršni odbor sa odgovarajućim pravilom / priručnikom za licenciranje.
4. Banke će CBK-u osigurati podnošenje zahtev za odobrenje imenovanja ili ponovnog imenovanja direktora ili višeg menadžera najmanje 60 dana pre prethodnog datuma sticanja odgovarajućeg zadatka.
5. Banke bi trebalo da redovno prate ispunjavanje "odgovarajućih i potrebnih" kriterijuma direktora i viših menadžera banke, kako bi identifikovale situacije u kojima bi trebalo da se izvrši ponovna procena njihove podobnosti.
6. Banke moraju osigurati da Odbor direktora u celini odražava raznolikost u svakom trenutku, ima adekvatno znanje, sposobnost i iskustvo za razumevanje aktivnosti banke, uključujući ključne rizike.
7. Banke treba da procene odgovarajuću vremensku posvećenost direktora ako se ovaj direktor bavi drugim aktivnostima.
8. Odredbe ovog člana koje se odnose na direktore ne primenjuju se na ogranke stranih banaka, osim na zahteve koji se odnose na više menadžere koji se odnose na ogranke stranih banaka.

Član 7.

Sprovođenje, korektivne mere i civilne kazne

Svako kršenje ove uredbe podleže administrativnim merama i/ili sankcijama u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Republike Kosovo i Zakonom o bankama.

Član 8.

Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ove Uredbe stavlja se van snage Uredba o direktorima i višim menadžerima banaka, koju je Odbor Centralne banke usvojio 31. jula 2019. godine.

Član 9.

Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu 15 dana od dana njenog usvajanja.

Bashkim Nurboja

Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosovo